БАСТАУЫШ ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ҚАЗАҚ ТІЛІНЕН САУАТТЫЛЫҒЫН АРТТЫРУ

Түркістан облысы, Қазығұрт ауданы
"Шақпақ" негізгі орта мектебі
Бастауыш сынып мұғалімі
Нускабаева Сандуғаш Батырхановна

Тек білім ғана бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыра алады. Сондықтан да мұғалім сапалы білім, салиқалы ой - өрісі кең тұлғаны қалыптастыруы үшін 45 минуттық сабағын қазіргі заманғы білім берудің жаңа технологияларын қолдана отырып өту керек. Осы жерде орыс педагогы А.С.Макаренконың «45 жыл мұғалім болса да 45 минуттық сабағына дайындалып келу керек» деген нақыл сөзін еске алуға болады. Мұғалім оқушыны тек қана мектептің бағдарламасымен шектеліп қалдырмай, теориялық білімдерін практикалық жұмыстармен, өмірмен байланыстыра білуге үйрету керек. Осындай әдіс - тәсілдерді түрлендіріп, жүйелі түрде пайдаланып мұғалімнің шәкірттері өз бетімен жұмыс істеуге тез үйренеді.

Мектептегі оқыту процесі сауат ашудан басталатыны белгілі.Сондықтан баланың сауаттылылығын дамытудың орны да ерекше. Сауаттылық жұмысының негізгі міндеті – балаға сауатты жазуға , яғни оған оқу мен жазуды үйрету.Сонымен қатар , сауаттылық барысында оқушылардың тілі мен ой –өрісін жетілдіруге де баса назар аударылады.Соның нәтижесінде жас ұрпаққа тиісінше жалпы білім негіздерін меңгертіп, адамгершілік, патриоттық тәрбие беруге негіз қаланады

Сауатты жазуға үйрену жұмысы граматикаға сүйенеді.Олай болса белгілі бір жазу ережесіне негіз болатын граматикалық құбылыстар сапалы түрде ұғындырылып, содан кейін қорытынды шығарылуы қажет.

Сыныптарда сауатты жазуға үйрену үшін сөздерді дыбыс құрамына , буын жігіне ажырату жұмысы әріп қалдырып кетпеуге , әріп алмастырып алмауға бір сыпыра көмектеседі.Сөздердің ұқсастықтары мен ерекшеліктерін, теріс жазылуынан мағына бұзылатынын балаларға ережені түсіндіргенде де , жаттығулар жүргізгенде де , олардың жазуларынағы қателерді түзеткенде де көрсетіп, түсіндіріп отырудың пайдасы көп.

Сауат ашу кезінде оқу мен жазу жұмыстары өзара тығыз байланыста болады. Жақсы оқи алатын бала таза да сауатты жаза біледі, ал , жазуды жақсы меңгерген оқушы оқуды жеңіл меңгереді.Бір сабақтың өзінде оқу қызметі мен жазу жұмысы бірін-бірі алмастырып және бірін меңгеруге екіншісінің көмегі тиіп отырады.

Жазу, таза жазу, дұрыс жазу, сауатты жазу – қай тілдің болмасын басты ұстанымы. Сауатты жазудың алғышарты бастауышта қаланады. Мектеп табалдырығын аттаған балаға бірінші сыныптан бастап дұрыс сөйлету үшін сөздердің дыбыстық жағы, дұрыс айтылуы қадағаланады.

Оқушының орфографиялық нормаға сай дұрыс жазуы – бастауыш сынып мұғалімінің маңдай терінің жемісі. Бастауыш сыныпта бағдарламаға сәйкес жоғарыда көрсетілген білім-білік дағдылары қалыптасқан оқушылар сауатты жазуға дағдылану барысында графикалық түрде қарым-қатынас жасау мүмкіндігіне ие болады. Осы арқылы жазуын ғана емес, сөйлеуін және таным мүмкіндіктерін жетілдіре алады. Таза жазу дағдысының алғашқы бастамасы әріптің әрбір бөлігін дұрыс сызып көруі арқылы қалыптасады. Әдетте, мұғалім тарапынан оқушыға әдемі, сауатты жаздыру ғана емес, оқушының бүкшимей, басын тым төмен салбыратпай, денесін тік ұстап, өзін дұрыс игеруіне қатты көңіл бөлінеді. Бастауыш сыныбындағы қазақ тілі болғандықтан оқушылар жазу ережесін сақтап отырғанда ғана дұрыс жазуға үйрене алады. Сондай-ақ бастауыш сынып оқушыларына жазуға төмендегі талаптар қойылады:

- Сөздердің арасындағы қашықтықты бір қалыпты сақтап отыру,
бірте -бірте жазу қарқынын тездете түсу.
- Түрлі диктанттар жаздыру, әсіресе, сөздік диктантының маңызы зор.
сөздікпен жұмыс істету.

БАСТАУЫШ ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ҚАЗАҚ ТІЛІНЕН САУАТТЫЛЫҒЫН АРТТЫРУ

Түркістан облысы, Қазығұрт ауданы
"Шақпақ" негізгі орта мектебі
Бастауыш сынып мұғалімі
Нускабаева Сандуғаш Батырхановна

Тек білім ғана бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыра алады. Сондықтан да мұғалім сапалы білім, салиқалы ой - өрісі кең тұлғаны қалыптастыруы үшін 45 минуттық сабағын қазіргі заманғы білім берудің жаңа технологияларын қолдана отырып өту керек. Осы жерде орыс педагогы А.С.Макаренконың «45 жыл мұғалім болса да 45 минуттық сабағына дайындалып келу керек» деген нақыл сөзін еске алуға болады. Мұғалім оқушыны тек қана мектептің бағдарламасымен шектеліп қалдырмай, теориялық білімдерін практикалық жұмыстармен, өмірмен байланыстыра білуге үйрету керек. Осындай әдіс - тәсілдерді түрлендіріп, жүйелі түрде пайдаланып мұғалімнің шәкірттері өз бетімен жұмыс істеуге тез үйренеді.

Мектептегі оқыту процесі сауат ашудан басталатыны белгілі.Сондықтан баланың сауаттылылығын дамытудың орны да ерекше. Сауаттылық жұмысының негізгі міндеті – балаға сауатты жазуға , яғни оған оқу мен жазуды үйрету.Сонымен қатар , сауаттылық барысында оқушылардың тілі мен ой –өрісін жетілдіруге де баса назар аударылады.Соның нәтижесінде жас ұрпаққа тиісінше жалпы білім негіздерін меңгертіп, адамгершілік, патриоттық тәрбие беруге негіз қаланады

Сауатты жазуға үйрену жұмысы граматикаға сүйенеді.Олай болса белгілі бір жазу ережесіне негіз болатын граматикалық құбылыстар сапалы түрде ұғындырылып, содан кейін қорытынды шығарылуы қажет.

Сыныптарда сауатты жазуға үйрену үшін сөздерді дыбыс құрамына , буын жігіне ажырату жұмысы әріп қалдырып кетпеуге , әріп алмастырып алмауға бір сыпыра көмектеседі.Сөздердің ұқсастықтары мен ерекшеліктерін, теріс жазылуынан мағына бұзылатынын балаларға ережені түсіндіргенде де , жаттығулар жүргізгенде де , олардың жазуларынағы қателерді түзеткенде де көрсетіп, түсіндіріп отырудың пайдасы көп.

Сауат ашу кезінде оқу мен жазу жұмыстары өзара тығыз байланыста болады. Жақсы оқи алатын бала таза да сауатты жаза біледі, ал , жазуды жақсы меңгерген оқушы оқуды жеңіл меңгереді.Бір сабақтың өзінде оқу қызметі мен жазу жұмысы бірін-бірі алмастырып және бірін меңгеруге екіншісінің көмегі тиіп отырады.

Жазу, таза жазу, дұрыс жазу, сауатты жазу – қай тілдің болмасын басты ұстанымы. Сауатты жазудың алғышарты бастауышта қаланады. Мектеп табалдырығын аттаған балаға бірінші сыныптан бастап дұрыс сөйлету үшін сөздердің дыбыстық жағы, дұрыс айтылуы қадағаланады.

Оқушының орфографиялық нормаға сай дұрыс жазуы – бастауыш сынып мұғалімінің маңдай терінің жемісі. Бастауыш сыныпта бағдарламаға сәйкес жоғарыда көрсетілген білім-білік дағдылары қалыптасқан оқушылар сауатты жазуға дағдылану барысында графикалық түрде қарым-қатынас жасау мүмкіндігіне ие болады. Осы арқылы жазуын ғана емес, сөйлеуін және таным мүмкіндіктерін жетілдіре алады. Таза жазу дағдысының алғашқы бастамасы әріптің әрбір бөлігін дұрыс сызып көруі арқылы қалыптасады. Әдетте, мұғалім тарапынан оқушыға әдемі, сауатты жаздыру ғана емес, оқушының бүкшимей, басын тым төмен салбыратпай, денесін тік ұстап, өзін дұрыс игеруіне қатты көңіл бөлінеді. Бастауыш сыныбындағы қазақ тілі болғандықтан оқушылар жазу ережесін сақтап отырғанда ғана дұрыс жазуға үйрене алады. Сондай-ақ бастауыш сынып оқушыларына жазуға төмендегі талаптар қойылады:

- Сөздердің арасындағы қашықтықты бір қалыпты сақтап отыру,
бірте -бірте жазу қарқынын тездете түсу.
- Түрлі диктанттар жаздыру, әсіресе, сөздік диктантының маңызы зор.
сөздікпен жұмыс істету.

- Тақырыпқа байланысты орындау шарты әртүрлі болып келген жаттығуларды орындату;
- Сөзді, сөйлемді тақтадан, кітаптан дұрыс көшіріп жазуға мән беру.

Оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1081 улысымен бекітілген Орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) мемлекеттік андартына сәйкес әзірленді. Білім беру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырудың ымдастырушылық негізі Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға налған мемлекеттік бағдарламасы болып табылады, сонымен қатар, ол қазақстандық білімді ңғыртуды жалғастыруды қамтамасыз етеді.

Биылғы оқу жылында үш құжатпен бірдей танысып, жаңа бағдармен жұмыс істегелі жатырмыз. Бұл жаттарда қазақ тілі мен әдебиеті пәнін оқытуға байланысты өткен оқу жылдарымен салыстырғанда, кен өзгерістер бар. Осы мақсатты негізге ала отырып, «2013-2014 оқу жылында Қазақстан спубликасының жалпы орта білім беретін ұйымдарында ғылым негіздерін оқытудың ерекшеліктері ралы әдістемелік нұсқау хат», «Орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) млекеттік жалпыға міндетті стандарты», «Оқу бағдарламасы» құжаттарын бүге-шүгесіне дейін қарай сек, бір-бірінің аралығындағы ұқсастықтары мен қайшылықтарын кездестіреміз.

Жаңа оқыту әдіс - тәсілдері арқылы қазақ тілін меңгерту жолында оқушылардың сауаттылығын ттыру. «Еліміздің ертеңі жас ұрпақтың қолында, ал жас ұрпақ тағдыры ұстаздың қолында» деп басымыз атап айтқандай, оқушылардың талантын ашу – менің күн тәртібімдегі өзекті мәселелардің і. Бұл мақсаттарды жүзеге асыру үшін сабағымда белсенді оқыту, диалогтік оқыту, сыни тұрғыдан лау стратегиясына мән беріп оқыту технологиясын қолданып келемін. Белсенді оқытуда қысқа әңгіме, ын түрлері, сөздік ойыны т. б. атауға болады. Өзім беретін 2- сыныпта оқыту технологиясы бойынша ушылардың оқу, тыңдау, айту, жазу дағдыларын дамытудамын. Көбінесе топтық жұмыс жасап, достық ым - қатынасты нығайта отырып, ұлттық бірліктің жарасымына жол ашамын. Сонымен бірге ушылардың теориялық білімдерін дамыту мақсатында.

1. Оқушыларға теориялық білім береді.
2. Тілін дамытады.
3. Ұлттық құндылықтарды бағалай білуге, құрметтеуге үйретеді.
4. Ізденушілік, зерттеушілік әрекетін ұйымдастырады.
5. Оқушының оқуға, білуге деген ынта - ықыласы артады, білім алуға әрекеттенеді.
6. Сауаттылықты дамыту

Бастауыш орыс сыныптарындағы 2-сыныпта қазақ тілі сабағында буын, сөз қосарлары анық естілетін здерді өтеді. Қысқасы, 2-сыныпта оқушыларға диктант жаздыру И әрпі, я, ю әріптерін оқытуда оны уатты жазуға үйрету. Ерекше ескерілетін жай – я , Ю әрпінің жазылу ережелері жазылатын сөздердің е жиі аңғарту үшін бірнеше жаттығу Ю әрпінің емлесі орындау керек. Солай Ережелерден кейінгі ттығулар алған Т мен Д әріптерін Дауыссыз қ мен ғ-ның, Дауысты дыбыстың әсерімен к Дауыссыз к н г Үнді дыбыстарды 2- сыныпта тәптіштеп өтіледі. Бастауыш қазақ тілі сабағында оқушылардың уаттылығын арттыру жолдарында қосымша тапсырмалар беремін. 1. Дыбыстарды тіркестіріп сөз сандар; 2. Түсіп қалған буынды табу; 3. Тиісті сөздерді тауып, сөйлемді аяқтау; 5. Берілген сөздерден құрастыру; 6. Сөздердің мағынасын табу; 7. Сөздерді сәйкестендіру; 8. Орны ауысқан сөздерден йлем құрап жазу; 9. Берілген мақалдардың сыңарын табу;

10. Түсіп қалған әріпті тап
11. Жаттығу жұмыстары
12. Грамматикалық ойындар т.б Сонымен бірге ұлттық ойын түрлерін де кезектестіре, сабақ қырыбына байланысты пайдаланамын. Жаңа материалдарды түсіндіру кезінде «Бәйге», «Көкпар», сық» секілді ойындарды ойнатамын.

Сауаттылық жазу дағдыларын қалыптастыру мақсатында жүргізілген жұмыстар осындай жұмыстар
- Оқушылардың сауаттылығын қамтамасыз етуге, олардың сауаттылық деңгейін тексере ырып,білімдегі кемшіліктерді жоюға;
- Оқушының тіл байлығын арттыра отырып , ойлау қабілетін, байқампаздығын дамытуға.

Сауаттылық дамыту барысында тіл дамыту сабағында оқушының шығармашылық даму кезігдегі ыптасатын дағдылары
- Өз ойын-пікірін жеткізе білуге;

- Тақырыпқа байланысты орындау шарты әртүрлі болып келген жаттығуларды орындату;

- Сөзді, сөйлемді тақтадан, кітаптан дұрыс көшіріп жазуға мән беру.

Оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы № 1081 улысымен бекітілген Орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) мемлекеттік андартына сәйкес әзірленді. Білім беру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырудың ымдастырушылық негізі Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға налған мемлекеттік бағдарламасы болып табылады, сонымен қатар, ол қазақстандық білімді ңғыртуды жалғастыруды қамтамасыз етеді.

Биылғы оқу жылында үш құжатпен бірдей танысып, жаңа бағдармен жұмыс істегелі жатырмыз. Бұл жаттарда қазақ тілі мен әдебиеті пәнін оқытуға байланысты өткен оқу жылдарымен салыстырғанда, кен өзгерістер бар. Осы мақсатты негізге ала отырып, «2013-2014 оқу жылында Қазақстан спубликасының жалпы орта білім беретін ұйымдарында ғылым негіздерін оқытудың ерекшеліктері ралы әдістемелік нұсқау хат», «Орта білім берудің (бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім беру) млекеттік жалпыға міндетті стандарты», «Оқу бағдарламасы» құжаттарын бүге-шүгесіне дейін қарай сек, бір-бірінің аралығындағы ұқсастықтары мен қайшылықтарын кездестіреміз.

Жаңа оқыту әдіс - тәсілдері арқылы қазақ тілін меңгерту жолында оқушылардың сауаттылығын тыру. «Еліміздің ертеңі жас ұрпақтың қолында, ал жас ұрпақ тағдыры ұстаздың қолында» деп басымыз атап айтқандай, оқушылардың талантын ашу – менің күн тәртібімдегі өзекті мәселелардің і. Бұл мақсаттарды жүзеге асыру үшін сабағымда белсенді оқыту, диалогтік оқыту, сыни тұрғыдан лау стратегиясына мән беріп оқыту технологиясын қолданып келемін. Белсенді оқытуда қысқа әңгіме, ын түрлері, сөздік ойыны т. б. атауға болады. Өзім беретін 2- сыныпта оқыту технологиясы бойынша ушылардың оқу, тыңдау, айту, жазу дағдыларын дамытудамын. Көбінесе топтық жұмыс жасап, достық рым - қатынасты нығайта отырып, ұлттық бірліктің жарасымына жол ашамын. Сонымен бірге ушылардың теориялық білімдерін дамыту мақсатында.

1. Оқушыларға теориялық білім береді.
2. Тілін дамытады.
3. Ұлттық құндылықтарды бағалай білуге, құрметтеуге үйретеді.
4. Ізденушілік, зерттеушілік әрекетін ұйымдастырады.
5. Оқушының оқуға, білуге деген ынта - ықыласы артады, білім алуға әрекеттенеді.
6. Сауаттылықты дамыту

Бастауыш орыс сыныптарындағы 2-сыныпта қазақ тілі сабағында буын, сөз қосарлары анық естілетін здерді өтеді. Қысқасы, 2-сыныпта оқушыларға диктант жаздыру И әрпі, я, ю әріптерін оқытуда оны уатты жазуға үйрету. Ерекше ескерілетін жай – я , Ю әрпінің жазылу ережелері жазылатын сөздердің е жиі аңғарту үшін бірнеше жаттығу Ю әрпінің емлесі орындау керек. Солай Ережелерден кейінгі ттығулар алған Т мен Д әріптерін Дауыссыз қ мен ғ-ның, Дауысты дыбыстың әсерімен к Дауыссыз к н г Үнді дыбыстарды 2- сыныпта тәптіштеп өтіледі. Бастауыш қазақ тілі сабағында оқушылардың уаттылығын арттыру жолдарында қосымша тапсырмалар беремін. 1. Дыбыстарды тіркестіріп сөз саңдар; 2. Түсіп қалған буынды табу; 3. Тиісті сөздерді тауып, сөйлемді аяқтау; 5. Берілген сөздерден з құрастыру; 6. Сөздердің мағынасын табу; 7. Сөздерді сәйкестендіру; 8. Орны ауысқан сөздерден йлем құрап жазу; 9. Берілген мақалдардың сыңарын табу;

10. Түсіп қалған әріпті тап
11. Жаттығу жұмыстары
12. Грамматикалық ойындар т.б Сонымен бірге ұлттық ойын түрлерін де кезектестіре, сабақ қырыбына байланысты пайдаланамын. Жаңа материалдарды түсіндіру кезінде «Бәйге», «Көкпар», сық» секілді ойындарды ойнатамын.

Сауаттылық жазу дағдыларын қалыптастыру мақсатында жүргізілген жұмыстар осындай жұмыстар

- Оқушылардың сауаттылығын қамтамасыз етуге, олардың сауаттылық деңгейін тексере ырып,білімдегі кемшіліктерді жоюға;
- Оқушының тіл байлығын арттыра отырып , ойлау қабілетін, байқампаздығын дамытуға.

Сауаттылық дамыту барысында тіл дамыту сабағында оқушының шығармашылық даму кезігдегі ыптасатын дағдылары

- Өз ойын-пікірін жеткізе білуге;

ы

КММ

СЕРТИФИКАТ

"UZDIK USTAZ"

Республикалық ғылыми - әдістемелік журналы

Нускабаева Сандуғаш Батырхановна

«UZDIK USTAZ» Республикалық ғылыми - әдістемелік журналында оқу әдістемелік материалын жариялағанын растайды

Директор: Даукенова А.Д

Қазақстан Республикасы
Үздік ұстаз
Министерство информации и общественного развития
Республика Казахстан

Алматы 2023

Тіркеу №0001963

СЕРТИФИКАТ

"UZDIK USTAZ"

Республикалық ғылыми - әдістемелік журналы

Нускабаева Сандуғаш Батырхановна

«UZDIK USTAZ» Республикалық ғылыми - әдістемелік журналында оқу әдістемелік материалын жариялағанын растайды

Директор: Даукенова А.Д

Қазақстан Республикасы Үздік ұстаз Министерство информации и общественного развития Республика Казахстан

Тіркеу №0001963

Алматы 2023

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ

ЖУРНАЛ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІНДЕ ТІРКЕЛГЕН

№15616-Ж КУӘЛІГІ БЕРІЛГЕН МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМ БОЛЫП САНАЛАДЫ

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым

«ӨРЛЕУ»

«Үздіксіз педагогикалық білім»
№34 наурыз 2019 жылы мақала жарық көрді

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Құрметті

Нускабаева Сандугаш Батырхановна

Сіздің бала көңіліңіз әр оқушының жан дүниесін нұрландырып, жүрегіне шапағат нұрын төгуде. Мұғалімнен өнеге-білім алып, өмір теңізіне құлаш ұрған кез келген шәкірт ұстазымен мақтанады. «Мектептің жүрегі», «Бала жанының бағбаны» ... Бұл мектеп мұғалімі - ұстазға арналған теңеулер.

Сіздің деніңізге саулық, отбасыңызға амандық, істеріңізге сәттілік тілейміз.

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым "ӨРЛЕУ"

Бас редактор *Усипбаева Г.М.*

Тіркеу нөмірі № 013

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ

ЖУРНАЛ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІНДЕ ТІРКЕЛГЕН

№15616-Ж КУӘЛІГІ БЕРІЛГЕН МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМ БОЛЫП САНАЛАДЫ

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым

«ӨРЛЕУ»

«Үздіксіз педагогикалық білім»
№34 наурыз 2019 жылы мақала жарық көрді

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Құрметті

Нускабаева Сандугаш Батырхановна

Сіздің бала көңіліңіз әр оқушының жан дүниесін нұрландырып, жүрегіне шапағат нұрын төгуде. Мұғалімнен өнеге-білім алып, өмір теңізіне құлаш ұрған кез келген шәкірт ұстазымен мақтанады. «Мектептің жүрегі», «Бала жанының бағбаны» ... Бұл мектеп мұғалімі - ұстазға арналған теңеулер.

Сіздің деніңізге саулық, отбасыңызға амандық, істеріңізге сәттілік тілейміз.

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым "ӨРЛЕУ"

Бас редактор *Усипбаева Г.М.*

Тіркеу нөмірі № 013

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
ЖУРНАЛ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІНДЕ ТІРКЕЛГЕН
№ 15616 -Ж КУӘЛІГІ БЕРІЛГЕН МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМ БОЛЫП САНАЛАДЫ
Республикалық педагогикалық ғылыми басылым «ӨРЛЕУ»

СЕРТИФИКАТ

Нускабаева Сандугаш Батырхановна

«Үздіксіз педагогикалық білім»
№34 наурыз 2019 жылы мақала жарық көрді

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым "ӨРЛЕУ"

20.03.2019
Берілген күні/айы/жылы

Бас редактор Усипбаева Ғ.М.

Тіркеу нөмірі № 013

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
ЖУРНАЛ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІНДЕ ТІРКЕЛГЕН
№ 15616 -Ж КУӘЛІГІ БЕРІЛГЕН МЕРЗІМДІ БАСЫЛЫМ БОЛЫП САНАЛАДЫ
Республикалық педагогикалық ғылыми басылым «ӨРЛЕУ»

СЕРТИФИКАТ

Нускабаева Сандугаш Батырхановна

«Үздіксіз педагогикалық білім»
№34 наурыз 2019 жылы мақала жарық көрді

Республикалық педагогикалық ғылыми басылым "ӨРЛЕУ"

20.03.2019
Берілген күні/айы/жылы

Бас редактор Усипбаева Ғ.М.

Тіркеу нөмірі № 013

"Мектеп" республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журнал

Алғыс хат

Республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық "Мектеп" журналына өзінің ұлағатты ұстаздық жолындағы шығармашылық ізденістері арқасында өз шеберлігін, біліктілігін жоғарғы дәрежеде танытқаны, білім саласына өз үлесін қосқаны үшін

Нускабаева Сандугаш Батырхановна

марапатталады

"Мектеп" журналының бас редакторы *Ж.ТӨЛТЕБАЙ*

Тіркеу № 037

Шымкент - 2019 жыл

"Мектеп" республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журнал

Алғыс хат

Республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық "Мектеп" журналына өзінің ұлағатты ұстаздық жолындағы шығармашылық ізденістері арқасында өз шеберлігін, біліктілігін жоғарғы дәрежеде танытқаны, білім саласына өз үлесін қосқаны үшін

Нускабаева Сандугаш Батырхановна

марапатталады

"Мектеп" журналының бас редакторы *Ж.ТӨЛТЕБАЙ*

Тіркеу № 037

Шымкент - 2019 жыл

«РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ» АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ»
«QAZAQ BILIMI» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК, ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖУРНАЛЫ

ДИПЛОМ

І ДӘРЕЖЕ

«Рухани жаңғыру» ақпараттық-сараптамалық орталығы және республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналының ұйымдастырған **«Үздік инновациялық ашық сабақтар - 2020/2021»** конкурсының **«Үздік сабақ жоспары»** номинациясы бойынша І орын алғандығы үшін

САНДУҒАШ НУСКАБАЕВА

МАРАПАТТАЛАДЫ

28 ШІЛДЕ 2021 ЖЫЛ

№ 2021 07(46)-214-ТК

«Рухани жаңғыру» ақпараттық-сараптамалық орталығы • Қазақстан Республикасы • РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

Атқарушы директор
Ғ. Замбаева

Нұр-Сұлтан, 2021 жыл

«РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ» АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ»
«QAZAQ BILIMI» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК, ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖУРНАЛЫ

ДИПЛОМ

І ДӘРЕЖЕ

«Рухани жаңғыру» ақпараттық-сараптамалық орталығы және республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналының ұйымдастырған **«Үздік инновациялық ашық сабақтар - 2020/2021»** конкурсының **«Үздік сабақ жоспары»** номинациясы бойынша І орын алғандығы үшін

САНДУҒАШ НУСКАБАЕВА

МАРАПАТТАЛАДЫ

28 ШІЛДЕ 2021 ЖЫЛ

№ 2021 07(46)-214-ТК

«Рухани жаңғыру» ақпараттық-сараптамалық орталығы • Қазақстан Республикасы • РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

Атқарушы директор
Ғ. Замбаева

Нұр-Сұлтан, 2021 жыл

№ 2021 07(27)-537-UK

«РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ» АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

UDU

ДИПЛОМ

«ULY DALA USTAZY» халықаралық ғылыми-педагогикалық журналы және **«РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ»** АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ АРАСЫНДА ӨТКІЗГЕН **«ҮЗДІК ПЕДАГОГ ЗЕРТТЕУШІЛЕР-2020/2021»** РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КОНКУРСЫНА БЕЛСЕНДІ АТСАЛЫСЫП, ӨЗІНІҢ КӘСІБИ ШЕБЕРЛІГІ, ТҰЛҒАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ МЕН ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТІН ТАНЫТҚАНЫ ҮШІН

Сандуғаш Нускабаева

«ҮЗДІК ЗЕРТТЕУШІ ҰСТАЗ»

АРНАЙЫ НОМИНАЦИЯСЫМЕНМАРАПАТТАЛАДЫ

АТҚАРУШЫ ДИРЕКТОР
А. ҚОЗЫЕВА

«Рухани жаңғыру» ақпараттық-сараптамалық орталығы • Қазақстан Республикасы • РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

БАС РЕДАКТОР
Н. ҚУАНДЫҚОВ

НҰР-СҰЛТАН, 2021

№ 2021 07(27)-537-UK

«РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ» АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ

UDU

ДИПЛОМ

«ULY DALA USTAZY» халықаралық ғылыми-педагогикалық журналы және **«РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ»** АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ АРАСЫНДА ӨТКІЗГЕН **«ҮЗДІК ПЕДАГОГ ЗЕРТТЕУШІЛЕР-2020/2021»** РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КОНКУРСЫНА БЕЛСЕНДІ АТСАЛЫСЫП, ӨЗІНІҢ КӘСІБИ ШЕБЕРЛІГІ, ТҰЛҒАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ МЕН ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТІН ТАНЫТҚАНЫ ҮШІН

Сандуғаш Нускабаева

«ҮЗДІК ЗЕРТТЕУШІ ҰСТАЗ»

АРНАЙЫ НОМИНАЦИЯСЫМЕНМАРАПАТТАЛАДЫ

АТҚАРУШЫ ДИРЕКТОР
А. ҚОЗЫЕВА

«Рухани жаңғыру» ақпараттық-сараптамалық орталығы * Қазақстан Республикасы * РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

БАС РЕДАКТОР
Н. ҚУАНДЫҚОВ

НҰР-СҰЛТАН, 2021

САНДУҒАШ НУСКАБАЕВА,
Жігерген ауыл округіне қарасты "Шақпақ" негізгі орта мектебінің
директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары
Түркістан облысы, Қазығұрт ауданы

ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ЖЕТІ ҚЫРЫ АЯСЫНДА ЖАСТАРДЫ ТӘРБИЕЛЕУ

«Патриотизм деген - сенің елің басқа елдерден ...
себебі сен ол жерде туылғансың»

Бернард Ш...

Қазіргі таңда жастардың тәрбие мәселесі басты назарда тұр. Себебі, жастар біздің болашағымыз, келешек мемлекет билігінің басында тұратын тұлғалар. Сондықтан жастардың бойында қазақстандық патриотизм сезімін қалыптастыруымыз керек. Қазақстандық патриотизм дегеніміз не деген сұраққа жауап беру үшін алдымен патриот деген ұғымға тоқталайық. Патриотизм деген грек сөзінен аударған кезде «отан» дегенді білдіреді. Патриотизм дегеніміз адамның өз Отанын, туған жерін сүю, оған жаны ашу дегенді білдіреді. Патриотизм мәселесі алдымен ҚР Президентінің «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында көрініс тапқан.

Бұл — мақала ғана емес, мазмұны терең, ауқымы өте кең, ұлт руханиятын XXI ғасыр биігіне көтеретін рухани жаңғыру, ұлт санасын жаңғырту бағдарламасы деуге болады.

Мен Турганов Изимжан Абдикеримович осы Шелек политехникалық колледжінде директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары болып 2006 жылдан бері қызмет етемін. Жалпы осы колледжде 198... жылдан бастап істеген еңбек өтілім-36жыл. Алғашқы еңбек жолымды қарапайым жұмысшы болып бастаған едім. Мен мамандығым бойынша - дене тәрбиесі пәнінің оқытушысымын. 198... Қарағанды қаласындағы дене шынықтыру және спорт техникумын үздік бітіріп, СПТУ-96 училищесінде дене шынықтыру пәнінің оқытушысы болып жастарды спортқа баулуға үлес қостым.

1989 жылы Қазақтың физкультура институтының дене тәрбиесі және спорт пәнінің оқытушысы мамандығы бойынша жоғары білім алдым.

2000-2006 жылдары №7 кәсіптік лицейде алғашқы әскери дайындық пәні бойынша ұйымдастырушы оқытушы қызметін атқардым. Жаңғырудың бір бағыты- өзіңнің мәдениетіңді және өз ұлттық ... сақтау болып табылады. Бұл әрбір этностың өз мәдениетіне ие бола тұра, салт-дәстүрлерін ... сақтап ұрпақтан ұрпаққа жеткізу деп білеміз, себебі бұл біздің ұмытылмайтын тарихымыз. «Ұлы даланың жеті қыры» қоғамның, оның ішінде әрбір тұлғаның рухани жаңғыруы өткені мен қазіргісін келешекпен байланысы. ҚР Тұңғыш Президенті Н. Ә. Назарбаев мақалада өз тарихын біліп, құрметтеп мақтан тұту керектігі жайлы айтып өтті. Осыған байланысты патриоттық тәрбиені өзім еңбек етіп Шелек политехникалық колледжінде оқитын әр ұлт өкілдерінің кәсіби білім алушы студенттерімен істеген еңбегімде оқу тәрбие ісіндегі жеткен жетістіктерім баршылық.

Атқарған абыройлы еңбегім берген тәлім тәрбием үшін бірнеше жыл қатарынан «Нұр Отан» партиясының құрмет Грамоталарымен, аудан, облыс әкімдерінің, облыстық білім басқармасының арнайы марапаттары бар. Өзімнің кәсіби шеберлігім, тәжірибем жайлы Республикалық ғылыми әдістемелік «Тағылым» журналында жарияланды. Жастарды салауатты өмір салтымен спортқа баулуда ҚР-ның Білім және Ғылым Министрлігі Дене тәрбиесінің ұлттық ғылыми практикалық орталығының арнайы төсбелгілерімен, «Бейбітшілік әлемі» Халықаралық Қазақ Творчестволық Бірлестігінің ... медалімен марапаталдым.

«Ұлы даланың жеті қыры»аясында колледж студенттерін тәрбиелеуде, жан-жақты дамыған, бәсекеге қабілетті, рухани толысқан, ғылыми ізденіске құштар жеке тұлғаға лайық шәкірт тәрбиелеу – бүгінгі XXI ғасыр ұстаздарының алға қойған басты мақсаты. Оның ішінде кәсіптік-техникалық деңгейде білім беру – еліміздің өнеркәсібі мен экономикасының түпкілікті өсіп-өркендеуіне әсері мол. Бәсекеге қабілеттілікті дамытудың негізін – студенттің еркін ойлау қабілетін дамыту құрайды. Бүгінде елдің мәселелердің бірі тәрбие мен білім болып табылады. Себебі, еліміз егемендік алып, іргелі мемлекет болғалы ғылым мен мәдениет салаларының қарыштап дамуы күн санап өсіп келеді.

Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында атап көрсетілгеніндей қоғамдық өмірді ізгілендіру жағдайында ұлттық ерекшелігімізді, рухани-адамгершілік тәрбие мен мәдениетімізді жетілдіру көкейкесті мәселеге айналып отыр. Біздің кезімізде ертегілерді еліте тыңдап, , біреудің ала жібін аттама деген, біреуге зиян келтірме деген ұғымдарды бойымызға қалыптастырып өскен едік.

...тұрғыда Тұңғыш Елбасының қазақтың Ұлы даласының батырларын, ойшылдарын, басшыларын ...етіп балаларға арналған сапалы мультфильмдер мен жастар фильмдерін шығару туралы айтқан ...толығымен қолдаймын. Бүгінгі жастар үшін «Ұлы дала фольклорының антологиясы» және ...даланың ежелгі әуендері» атты жинақтардың жасалуы қуантарлық ...фольклорынан нәр алған ауызекі әндер мен әңгімелер, қобыз да, сазсырнай да қазіргі заманауи ...жасаса, кешегі мен бүгінгінің байланысы деп білер едік. Бұл бір жағынан туған елінің тарихын ...болса, екінші жағынан қазақ халқының әдет - ғұрпын, дәстүрін насихаттау болып табылады. Осы ...ғанның бәрі жастардың бойында қазақстандық патриотизмді қалыптастырады. Қазақстандық ...иотизм көп ұлтты және көп конфессионалды қоғамның жетістігі және барлық азаматтарды ...тіріп, әрі қарай еліміздің тәуелсіздігін дамытады. Партиоттық тәрбиедегі ең бастысы жастардың ...ында белсенді азаматтық ұстанымды және елінің келешегі үшін жауап беру сезімін қалыптастыруда ...леджде тәрбиелік мін зор іс-шаралар жиі өткізіледі.

...м күніне орай салтанатты тізбектен басталған ашық іс-шаралар өз дәрежесінде мазмұндылығымен ...тәрбие жұмысының 8бағытын толық қамти отырып, Ата заңға, Қазақстан халқының Тіл мерекесіне ...анысты «Қарттарым-қазынам», «Ұстазым-менің ұстазым», «Ұлттық валюта», ...Тұңғыш Президент», «Тәуелсіздік-тірегім», «Поэзия, менімен егіз бе едің!» т. б тақырыптарға ...анысты әр түрлі мерекелі бағдарламалар жыл сайын жоспарлы түрде өткізіледі. «Адамға ең ...інші білім емес, тәрбие беру керек. Тәрбиесіз берілген білім адамзаттың қас жауы, ол келешекте ...ың өміріне апат әкеледі» – деп ұлы шығыс ғалымы, ғұлама-философ әбу Насыр әл – Фараби басқа ...ған болса керек. Тәрбие – күрделі әрі ұзақ процесс. Оған белгілі бір дәрежеде білім, тәжірибе, ...ерлік қажет. Ондай болмаған жағдайда тәрбие саласында белгілі бір нәтижеге қол жеткізу ...ындыққа түседі. Мемлекеттің негізгі міндеттерінің бірі — азаматтарды Елін сүйетіндей етіп, ...млекет мүддесін қорғауды өз борышы сияқты қарайтындай етіп студенттерді тәрбиелеуде ұлы ...аның жеті қырын танытуда әлі де атқарылар істеріміз жалғасын тауып, асар асуларымыз алда дегім ...еді

БОТАГОЗ ЖУНУСОВА,
воспитатель
Конспект занятия в старшей группе
город Кокшетау

ПУТЕШЕСТВИЕ В НҰРСУЛТАН

Программное содержание: Продолжать формировать у детей знания о том, что наша ...республика Казахстан - суверенное государство. В нем много городов и сёл. **Нұрсултан** главный город в республике, там работают президент и правительство. В президентском дворце находятся главные символы страны - флаг, герб, Конституция Республики Казахстан. Познакомить с основными достопримечательностями города. Воспитывать патриотические чувства к Родине, интерес к истории, к событиям недавнего прошлого и настоящего.

Ход занятия:

- Ребята, у кого из Вас был День рождения? Как называют того, у кого День рождения? А только у людей может быть День рождения, подумайте? (подводит к тому, что и у городов тоже может он быть и приглашает детей на День рождения **Нұрсултан**).

- А сегодня, я вас приглашаю, всех кто там был и не был, отправится в самый красивый - главный город - **Нұрсултан**, столицу нашей Республики Казахстан (показывает на карте, раздает билеты) на чем же мы туда отправимся? (ответы детей)

Ну что ж, давайте, полетим на самолете.

(проводится подвижная игра «Самолеты», стоя в кругу, дети «заводят моторы» накачивают керосин, проверяют работу шасси. Воспитатель спрашивает: «Моторы завели? К полету готовы? Полетели?», дети поют, двигаясь по кругу: «Самолет летит, самолет гудит, у-у-у-у я лечу в Астану») Дети садятся на стульчики.

1 - й ребенок: Наш Казахстан - счастливая могучая страна.
Наша Родина любимая богатствами полна.
Как стена хлеба стоят, медом пахнут травы.
А кругом сады шумят, шелестят дубравы.

САНДУҒАШ НУСКАБАЕВА,
Жігерген ауыл округіне қарасты "Шақпақ" негізгі орта мектебінің
директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары
Түркістан облысы, Қазығұрт ауданы

ӨСІМДІКТЕР –ТІРІ АҒЗАЛАР

Оқу мақсаты:	1.2.1.1 өсімдіктердің негізгі сипаттамаларын және олардың өмірлік формаларын анықтау;
Сабақ мақсаттары	**Барлық оқушылар:** өсімдіктердің негізгі сипаттамалары мен олардың тіршілік формаларын анықтайды
	Оқушылардың басым бөлігі: қоршаған ортадағы құбылыстарға бақылау жасайды
	Кейбір оқушылар: жаңа сабақта алған білімдерін өмірде қолданады.
Бағалау критерийлері	-Өсімдіктер тірі ағзалар формасын анықтайды -Жанды және жансыз заттарды сипаттайды
Тілдік мақсаттар	Жанды табиғат, жансыз табиғат, өсімдік, нысан Талқылауға арналған сұрақтар: 1. Жанды табиғат дегенді қалай түсіңесің? 2. Жансыз табиғат дегенді қалай түсінесің? 3. Тас пен өсімдіктің айырмашылығы неде?
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды өз Отанын сүюге, аялауға және табиғатты қорғауға баулу. Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне тәрбиелеу.
Пәнаралық байланыстар	Сауат ашу, дүниетану, математика
АКТ қолдану дағдылары	Интернет-ресурстар, дерекқордан және интернеттен сабаққа қатысты ақпаратты іздеу;
Бастапқы бөлім	Жанды және жансыз табиғатты ажыратады.

Сабақ барысы

Сабақтың жоспарланған кезеңдері	**Сабақтағы жоспарланған іс- әрекет**	**Ресурстар**
Сабақтың басы	**Психологиялық ахуал қалыптастыру.** Оқушылар шеңбер құрып, өлеңді хормен айту арқылы бір-бірлерімен амандасады. Қайырлы күн, күнім, далам, орманым, Қайырлы күн, гүлім, құсым, көлдерім, Қайырлы күн, өсімдіктер, жәндіктер, Қайырлы күн, барша тіршілік иесі. **Жаңа топ құру** **Оқу мақсатын таныстыру** **1-тапсырма «Жұмбақ зат, жасырын бейне» ұжымдық жұмыс әдісі арқылы жаңа сабаққа болжам жасау.**	

Суреттерден нелерді көріп тұрсың?
Олардың қайсысы жанды табиғатқа жатады?
Қайсысы жансыз табиғатқа жатады?
Ал қайсысы бұрын тірі ағзаның бөлігі болған?

<u>Дескриптор:</u>

Табиғатты жанды және жансыз табиғат деп бөлетінін біледі.
-Жанды және жансыз табиғатқа мысалдар айтады.

<u>ҚБ: Отшашу арқылы бір-бірін бағалау.</u>

2-тапсырма «Сезін, зертте, салыстыр» әдісі

Тас пен өсімдікті салыстыр. Нені байқадың? Өсімдіктердің тірі ағза екенін қалай білуге болады?

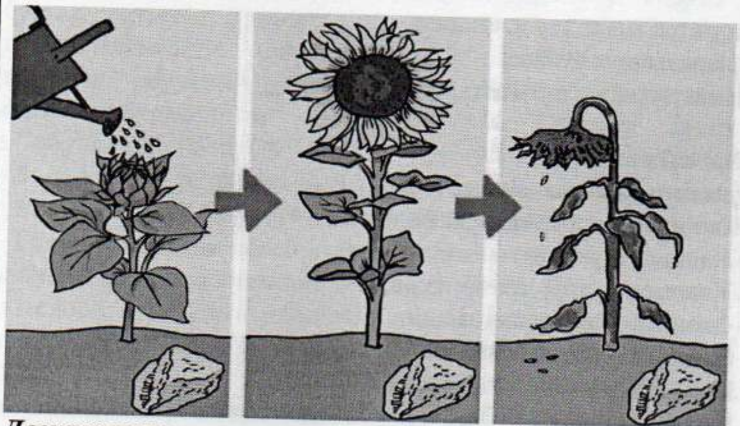

<u>Дескриптор:</u>

Тас пен өсімдікті салыстыра алады.
Өсімдіктердің тірі ағзаға жататынын біледі.

<u>ҚБ: Бас бармақ әдісі арқылы бір-бірін бағалау</u>

3-тапсырма «Таза тақта» әдісі арқылы жеке жұмыс арқылы ережені есте сақтау

Есте сақта!

Өсімдіктер — тірі ағзалар. Олар өседі, қоректенеді, тыныс алады, көбейеді.